DÉPOT LÉGAL
LE DIRECTEUR GÉRANT: Huỳnh-thúc-Kháng
VOIX DU PEUPLE ... ANNAM

NĂM THỨ 11 — SỐ 1139 十八廿五日 NGÀY THỨ BẢY 27 NOVEMBRE 1937

TIẾNG-DÂN

GIÁ BÁO : Mỗi số 0$04
TRONG NƯỚC { Một năm 6$00 / Sáu tháng 3.10 / Ba tháng 1.60
PHÁP VÀ THUỘC-ĐỊA PHÁP: Một năm 7$00 Sáu tháng 3$60
NGOẠI QUỐC: Một năm 11$00 Sáu tháng 6$00
Mua báo và đăng quảng-cáo xin trả tiền trước.

Chủ-nhiệm kiêm chủ-bút
HUYNH-THUC-KHANG

Mỗi tuần xuất-bản ba kỳ : thứ BA, thứ NĂM và thứ BẢY
Số 123, đường Đông-Ba, HUẾ
Điện-thoại số 62 — Đánh giây thép : TIENGDAN HUE

Quản-lý
TRAN-DINH-PHIEN

DEPOT LEGAL •INDOCHINE• Nº 110168

Hai đều hại đem so nhau, thì theo bên nhẹ.

CHUNG QUANH MÙA HỘI-ĐỒNG NAM, BẮC, TRUNG-KỲ

VẤN-ĐỀ «THUẾ HOA-LỢI», «THUẾ THÂN»

Một câu nói rất đáng chú-ý của ông Patau, đại-diện chính-phủ tại Hội-đồng Dân-biểu Viện Trung-kỳ

(Tiếp theo và hết)

Về vấn đề thuế hoa lợi, thuế thân trên, hiện Nam kỳ đã thống quá. Bắc kỳ thì chánh phủ đương suy xét. Riêng về Trung kỳ, trong chương trình nghị sự kỳ hội đồng dân biểu năm nay, chánh phủ chưa đề khởi đến thuế hoa lợi đó. Song nhân bàn cải về khoản «bách phân phụ nạp» mà đã có quan nghị đã đề cập đến vấn đề «sửa đổi thuế thân» phân bổ cho công bình, người giàu chịu nhiều, người nghèo chịu ít — tức thành thuế hoa lợi — Quan đại diện Patau trả lời :

«Đều đó có lợi mà cũng có hại vì khó xét cho rõ số của mỗi người, khó được công bình».

Tình thế Nam Bắc kỳ thế nào, nhường cho đồng bào sanh trưởng ở xứ ấy xem xét phán đoán, không dám bàn leo, đến như Trung kỳ thì chúng tôi nhận câu nói «lợi, hại», của ông Patau là thấy rõ những mối khó khăn và rắc rối sau này, nếu như thi hành thuế hoa lợi chia hạng đó.

Theo thuyết nhân đạo công bình, cái phạm vi nó bao quát rất rộng, trong xã hội mà còn có giai cấp kẻ giàu người nghèo, thì sửa đổi theo cách «xé vai vá vạt» vẫn là phương pháp tạm thời, chữa chỗ ngọn mà không phăn đến gốc ; cái công bình đó, chưa phải là triệt để. Đã không triệt để, tất nhiên phải lấy lợi hại mà cân nhắc mà theo bên «hại ít lợi nhiều» làm nên, tức là câu «lợi hại» mà ông Patau nói trên.

Vậy, chánh phủ có nói vì ngân sách thiếu hụt cần phải tăng một món thuế mà gồm có cái mỹ ý thương xót hạng dân nghèo tiểu sản và vô sản, thì nên công nhiên tuyên bố. Hiện ruộng đất nhà cửa đã có sào mẫu nhiều ít, ba-tăng đã có chia hạng sẵn, và lương bổng cũng có sổ sách bản bỏi. Cứ bằng theo đó làm chuẩn mà định :

1/ Ruộng đất nhà cửa mà người nào mỗi năm có ngạch thuế 200$ trở lên,

2/ Nhà buôn mỗi năm ba-tăng 200$ trở lên,

3/ Lương bổng mỗi năm, 2 400$ trở lên,

thì phải nộp một món thuế (gọi là thuế «giàu» thì xác đáng hơn).

Như vậy ngân sách có tăng, chỉ một hạng giàu phải nộp mà không động đến dân nghèo, hoặc nhân số thuế «giàu» được khá mà giảm nhẹ số thuế thân hiện đảm phụ cho dân nghèo thì càng tốt, cách nầy thi hành ít phiền phức, ít phiền phức tức là tiện mà chỉ hạng giàu chịu, là hạng có đủ sức đảm phụ.

Trái lại bằng theo hoa lợi mà chia ra nhiều hạng (từ 1$, đến 200$, hay là 1$, 5$, 15$), như dự án ở hội đồng Dân biểu Bắc kỳ vừa rồi thì sẽ sanh ra nhiều mối hại :

1/ Hoa lợi vô bằng cũng phải bằng vào nguyên tố : ruộng đất nhà cửa, ba-tăng và lương bổng. Lương bổng có sổ sách phân minh cứ tùy đó chia ra từng hạng theo cách mới mà ruộng đất ba-tăng, cũng đã có ngạch thuế sẵn — nói cho đúng thì thuế hiện nộp đó tức là trích trong hoa lợi rồi — nay thêm món thuế hoa lợi (như 200 mẫu ruộng, hiện nộp thuế điền 400$, nay thêm thuế hoa lợi 50$, ba-tăng hiện 100$ nay thêm thuế hoa lợi 20$ v.v.), tức là thêm một thứ thuế mới lên trên ngạch thuế cũ, chớ không có gì khác ; mà thêm những trường hợp khai báo phân chia, tra xét, sổ sách, thủ tục rất phiền phức, dân gian xem như trận dịch lại làm lợi khi cho bọn thừa hành khuấy nhiễu.

Đó là một đều hại.

2/ Ruộng đất, có sào mẫu, ba-tăng có đẳng hạng, mà mỗi năm kỳ thuế, sanh ra vô số chuyện phù thu lạm chuẩn ; đến thứ hoa lợi khó làm bằng chuẩn kia — dầu chánh phủ nào cũng điều tra đại khái mà làm thống kê, chớ không thể đi tới từng nhà, coi gặt từng mẫu ruộng mà biết rõ hoa lợi, chỉ bằng theo lời khai của tổng lý — thì bọn thừa hành trổ ngón điêu xảo, hoa lợi nhà nầy đáng hạng cao mà tương xuống hạng thấp, nhà kia hạng thấp mà đem lên hạng cao, tự ý xé xích, nguy cho nhân dân biết bao !

Đó là 2 đều hại.

3/ Gọi là hoa lợi, ruộng thì mùa nầy được, mùa kia mất, buôn thì năm trên lời, năm nay lỗ, không phải nhứt định bất dịch, rồi mỗi năm thay đổi khai báo, kêu van kiện tụng, tất là làm đều rắc rối là 3 đều hại.

Cứ và đều trên, đã thấy câu nói «hại và khó» của ông Patau là thấy rõ những thủ-tục rắc rối bởi sự thay đổi đó. Và lại «ruộng có tô, thân có dung» (田有租身有庸), trên nền chánh trị phương Đông, trải mấy ngàn năm, dân gian đã xem như một cái nghĩa vụ nhứt định làm dân phải gánh vác ; sở dĩ có tiếng kêu ca là vì cái cớ định ngạch quá nặng, quá cái sức đảm phụ của dân, nhứt là hạng dân vô sản, không có đám đất vạc vườn để nuôi sống mà tương vào

(Xem qua trang 2 cột 3)

CHUYỆN ĐỜI

Lại chuyện nghị-viên với chuyện báo

Một số báo trước ông bạn Chnờrg-mai của mình có tỏ ý hoài nghi rằng báo giới Trung kỳ với Dân biểu không cùng đi chung được. Rồi ông bạn lại kể cả lịch sử làm Dân biểu của ông chủ mình là ông Huỳnh thúc Kháng, cho đến ông Trần bá Vinh, ông Nguyễn quốc Tây, ông Lê thanh Cảnh và cả ông Nguyễn qui Hương. Bao nhiêu ông Nghị ấy, hoặc là ông Nghị ngày trước, hoặc là ông Nghị bây giờ... đều vì cái cớ vừa là Nghị viên, vừa là chủ báo, nhà viết báo, mà đã chứng rằng ở Trung kỳ, hai cái nghề ấy là «anh-com-ba-tip» (incompatible) với nhau.

Nhưng nhân kỳ Hội đồng thường niên vừa rồi của viện Dân biểu Bắc kỳ và Trung kỳ, mà mình đã thấy một đều trái ngược. Ai ngờ cái xứ Bắc kỳ là xứ mà ông bạn của mình cho rằng nghề làm báo có duyên nhiều với nghề làm dân biểu, ví dụ như ông Phạm huy Lục vì làm chủ báo mà đến lần nầy không chịu ra Nghị trường, người ta cũng cứ lôi ra, rồi không ai ra tranh với hết, nên phải được... ; ai có ngờ như vậy mà ở giữa kỳ hội đồng lại có ông Nghị khác không có tý cảm tình gì với tờ báo ! Ông Nghị ấy, đối với cái chế độ hiện hành của báo giới ta, sống chết như trở bàn tay, chỉ một cái nghị định phủ Toàn quyền là liền kết cái đời sống khổ, ông Nghị ấy trông vậy chẳng những chưa lấy làm vừa lòng, mà còn xui dục nhà chức trách giết chết cho mau hơn nữa. Không thế mà ở giữa buổi hội đồng ông Nghị kia cả tiếng xin với quan đại diện đóng cửa một tờ báo, có lẽ tờ báo ấy đã cả gan giám công kích diễn văn ông bằng bức họa...

Đấy, báo giới Bắc kỳ có nhiều ưu cảm với các ông Dân biểu, mà chung qui có ông Dân biểu đã tỏ cái lòng cảm ơn bằng cách xin cấm báo ! Trái lại, ở Trung kỳ các ông Dân biểu đã không nhờ báo giới mà còn vì báo giới mà lãnh phần hại, mà Dân viện lại đã vận động cho báo giới rất nhiều. Không những trong bài diễn văn bế mạc, ông viện trưởng Bá đăng không hề quên với nghề làm báo, mà cũng đã động đến quyền tự do ngôn luận ; mà cho đến trong các buổi nhóm ca, quyền lợi của nhà báo, các ông Dân biểu cũng không quên. Đầu tiên ở trong phiên nhóm để bàn về việc sửa đổi nội qui trình, về khoản cho nhà báo đến dự các phiên Đại-hội-đồng, có ông Dân biểu đã xin để tất cả các nhà báo có giấy chứng chỉ là nhà viết báo thì được vào, mà xin miễn cái giấy riêng của bộ Lại hoặc phủ Khâm-sứ như đã định trong nội qui trình cũ. Lại trong các tập thỉnh cầu, cũng có một bản xin nhà nước thân hồi đạo nghị định mấy năm không khoảng, mà cho nhà báo được hưởng sự đi lại trên xe lửa khỏi trả tiền như độ xưa. Vẫn biết nội qui trình của Viện, phải đợi bộ Lại y đã được và chuẩn mới thi hành ; và một đều thỉnh cầu gì cũng còn chờ nhà chuyên trách xét đã ; nhưng kể các việc đó, cũng đã thấy cái mỹ cảm của Dân-biện Trung kỳ đối với báo giới.

Vì vậy mà mình cũng mong cho ông Dân biểu Bắc kỳ nào đó vứt cái ác cảm với báo giới, kẻo sau đừng xin cấm báo nữa.

Lạc-nhân

Nguyện vọng

Gần đây Bản-báo có nhận được những bài bày tỏ nguyện vọng của các nơi gởi lại như cụ Đào-phan-Duân Bình-định, ông Trương-bội Hoàn và ông Mang-tấn-Cảnh ở Phú-yên cùng các nơi khác v.v.), đại khái cũng đại đồng tiểu dị như mấy đều mà Dân viện thỉnh cầu ở kỳ hội đồng vừa rồi và các nơi đã kêu gào lâu nay, là : cải lương chánh trị, kinh tế, giáo dục, xã hội, chỉnh đốn quan trường và nới rộng các quyền tự do cần thiết v. v...

Những nguyện vọng nầy khá nhiều, không thể đăng báo hết, mà có trích lược thì không được hoàn bị. Vậy những bản ấy, quan Công-sứ thủ hiến trong tỉnh đã nhận chuyển đạt sang ủy ban điều tra ; còn các ngài có gởi thẳng sang Ủy-ban ở Paris cũng được, (nên dịch ra chữ Pháp thì hơn). Vì theo lời bá cáo của quan Toàn quyền đã đăng Quan báo (từ số 87 ra ngày 29 Octobre đến số 90 ra ngày 6 Novembre 1937 có nói) : đoàn thể và tư nhân có đều nguyện vọng chung, có thể gởi thẳng sang Ủy-ban theo địa điểm dưới nầy :

Commission d'enquête et d'Etudes dans les territoires d'Outre-mer, nº 20, rue la Boëtie Parie (8e).

VẨN VƠ

Than trời mưa

Mưa sao mưa mãi chín mười ngày,
Có lẽ ông xanh khóc bởi mầy.
Đầu muốn trời vo sành nốt gáo,
Chân nhờ đất đỏ thạo nghề quì.
Tai ngoài tuồng bội ơ-hờ điếc,
Mắt giữa bùa mê khả-dĩ say.
Cứ mãi mãi rư ! o chúng chết,
Nước ông khô ráo, tính sao đây !

II

Lung tung luồng gió bịt bùng mây,
Mưa xối luôn luôn bụi vẫn đầy.
Lận sóng Nam-phi giời tưởng sụp,
Tiếng bom Thượng-hải đất bần xoay.
Ngựa trâu ngan ngác người dân tế,
Rồng rách mảnh mông tép cả bầy.
Há lẽ ma sầu riêng chọc tớ,
Trận cười hiếm quá khóc hàng ngày.

SÀO-NAM

Xin độc giả chú ý

Gần đây có tin ở Quảng-trị cho Bản-báo biết có người ăn bận đồ tây mà tự xưng là Phóng-viên của T. D.. Đó là mạo xưng, chớ Bản-báo không hề cậy ai làm phóng-viên đi đâu cả.

Từ hơn 10 năm nay, mỗi lần có việc gì cần điều tra, thì tự người trong Tòa soạn và đặc phái đi mà thôi. T. D.

Kỳ Hội đồng Dân biểu Trung kỳ năm nay

(Tiếp theo)

Ông Phạm-văn-Quảng — Tôi xin hỏi quan Giám đốc Thú y : có phương pháp gì trừ nạn dịch trâu bò không ?

Giám đốc Thú y — Mấy năm 1922, 1923, 1924, trâu bò chết vì bịnh dịch nhiều lắm, nhưng mấy năm sau đây có bớt là nhờ thứ thuốc của Nhật bản chế lại.

Ông Nguyễn đơn Quế — Có thể đem trâu bò bên Tây sang nuôi bên nầy không ?

Quan Giám-đốc Thú y — Giống lai thì được, chớ thiệt giống bên Tây thì không, vì cớ khí hậu khác xa quá.

Ông Nguyễn xuân Các — Tôi xin nói cho Chánh phủ biết rằng sự đề phòng bệnh dịch trâu bò còn khuyết điểm nhiều lắm. Một đều là khi bệnh dịch đã phát ra mới phải người đến tiêm thuốc. Đề phòng nghĩa là phải lo cho bệnh đừng phát ra kia chớ. Có lẽ Chính phủ sợ tốn tiền, hay là tăng tiền. Nhưng Chánh phủ tăng tiền còn có thể vay, đến như nhân dân chết trâu bò thì nguy hại cho họ không biết bao nhiêu mà kể. Vậy xin cứ ba năm, dầu có hay không không có dịch, cũng cứ phải người đi tiêm thuốc một lần.

Quan Giám đốc Thú-y. — Ông nói phải, Chính phủ không tiền... Còn một cái tệ làm trở ngại cho sự đề phòng bệnh dịch trâu bò, là trong dân gian mỗi khi có bệnh dịch ấy phát ra, thường hay dấu diếm, tưởng các ngài Dân biểu nên giảng giải cho dân họ rõ cái lợi tiêm thuốc.

Ông Nguyễn xuân Các. — Phải, dân nhà quê còn dốt nát, chưa tin y học thái tây, còn nghi hoặc sự tiêm thuốc đề phòng ấy. Chắc quan lớn cũng nhận như tôi rằng ấy không phải lỗi tại họ, mà lỗi tại chưa có phổ thông giáo dục. Chúng tôi có cái phận sự giảng giải, nhưng Chính phủ cũng có phận sự dạy cho họ biết.

Quan Giám-đốc Thú-y. — Chính phủ làm hết sức.

Ông Đặng văn Bính. — Mỗi khi có năm ba con trâu mắc phải bệnh dịch, thì bọn thừa hành cấm tuyệt không cho trâu bò qua lại. Ấy là một cái hại rất lớn, làm cho nhiều ruộng đất phải bỏ hoang.

Quan Giám đốc Thú y. — Việc gì cũng vậy cả, có lợi mà cũng có hại. Nên hại nhiều hơn lợi thì bỏ, trái lại lợi nhiều hơn hại thì làm. Bệnh dịch trâu bò là bệnh hay lây, nếu không làm như thế sợ mất hết trâu cày. Tuy nhiên việc cấm trâu bò qua lại cũng có giới hạn, quan Khâm sứ đã có tờ thông sức cho nhân dân biết. Nếu có sự nhũng lạm thì cứ kêu.

(Xem qua trang 2 cột 5)

TRUNG NHẬT CHIẾN-TRANH

THẾ QUÂN TÀU Ở TÔ-CHÂU XEM CHỪNG ĐÃ NÚNG ?

Thượng-hải, 19-11 — Theo tin người Đức, thì mặc dầu quân Tàu giữ riết mặt trận Tô châu, để ngăn quân Nhựt không cho tiến lên được Nam kinh, song trận thế buổi sáng hôm nay xem chừng cũng có hơi núng. Quân Nhật đã chọc thủng tả dực quân Tàu ở bờ sông Dương tử vào quãng Phúc sơn. Phía sau quân Tàu cũng bị nguy. Tả dực quân Nhật đã lấy được Gia hưng. Quân Nhật lại nói chiếm được chỗ ở cách phía tây Tô châu 15 cây số.

Theo tin của Nhật thì quân Tàu đã lui về phía sau đường sắt. Từ trận tuyến quãng giữa, quân Nhật tiến thẳng đến Tô châu.

QUÂN NHẬT TỊCH THU 2 CHIẾC TÀU ĐỨC

Thượng hải, 18-11 — Hôm thứ năm, viên phó tổng lãnh sự Đức ở Thượng hải đã nói và viết thư phản đối với tổng lãnh sự Nhật về việc tịch thu hai chiếc tàu của Đức và việc nhân viên một chiếc pháo thuyền Nhật tự tiện hạ cờ Đức trên hai chiếc tàu bị tịch thu đó, hôm 17-11.

Các kiều dân Đức lấy làm ngạc nhiên về thái độ của Nhật, cho Nhật phạm vào quyền sở hữu của nước khác một cách quá ngang, và cho rằng sự hành động của Nhật đó có tánh cách thóa mạ nước Đức, trái với cuộc giao hảo của hai nước từ trước đến nay.

BÁO ĐỨC NÓI NGA SẼ TÌM CÁCH LÀM CẢN TRỞ LỚN CHO QUÂN NHẬT

Berlin — Phóng viên của một tờ báo Đức ở Viễn-đông, hôm 12-11 báo tin về nói rằng tình hình chiến tranh ở trong nội địa nước Tàu rất bất lợi cho quân Nhật. Nước Nga nếu từ Ngoại Mông giúp cho quân Tàu, có thể làm cản trở đường tiến của quân Nhật, và lại hành động được ở biên giới Mãn-châu-quốc, bối rối lớn cho quân Nhật nữa.

Kế hoạch đó của Nga nếu đem thi hành, thời Ngoại-Mông do quân Nga giúp sức, trở nên khu vực chiến tranh. Lấy đấy mà suy ra cuộc thành bại thua được của Nhật, chính là tự Nhật có thể mau chóng kết thúc được cuộc chiến tranh hay không, để rút hẹp phạm vi chiến tranh cho khỏi lan rộng ra nữa.

NGA KHÔNG THỂ ĐỂ CHO TÀU THƯƠNG THUYẾT THẲNG VỚI NHỰT

Berlin, 19-11 — Báo Bœrsen Zeitung được tin ở Nam kinh nói

(Xem tiếp qua trang 3 cột 3)

VÌ BUÔN HÀNG NHẬT

Một hãng buôn Tàu ở Haiphòng bị Hoa kiều tuyệt giao

Cuộc Trung-Nhật, Hoa kiều ở ta đến nóng nảy, ngoài sự quyên tiền giúp nước tổ chức khắp nơi, tại Hai-phong có lập hội do ông Lovay-Ky, chủ nhà in, làm hội trưởng. Mục đích của hội ấy là tẩy chay hàng Nhật, mà xem người Tàu nào trái phép giao dịch với người Nhật tức bị khép vào tội phản quốc.

Mới đây một hãng buôn lớn ở Hanoi có chi điếm tại Hai-phong, Nam-định, Hải dương, Lào..., nhờ một người ngoại quốc mua gián tiếp cho 42 kiện hàng Nhật, nhưng về tới Haiphong thì hội viên hội *Kháng Nhật* hay được, báo cho hội ấy. Hội cho điều tra và báo cho ông Lãnh sự Lưu-gia-Cử biết, rồi họp hội đồng xử và tuyên bố Hoa-kiều từ nay đều tuyệt giao với hãng buôn ấy.

Chỉ là tin đồn huyễn

Gần đây ở miền Quảng-ngãi, có tin đồn cá có vi trùng, sôi nổi một hồi, nay ở miền Tam-kỳ (Quảng-nam) cũng đồn như vậy, lại nói Nhật bản bỏ thứ vi trùng ấy. Nhưng thực ra chẳng có ai chết về sự ăn cá biển cả. Còn trong mắm mà có dòi, rệp là tại để không cẩn thận, thứ ruồi lằn đẻ vào nên sanh ra, từ xưa đến nay vẫn thường.

Có người nói là vì ở chợ có hàng thịt, muốn cho hàng mình đắt nên phao đồn như vậy, rồi truyền huyễn nhau, chớ không có trúng độc gì cả.

Câu nói số 18. X. X.

https://tieulun.hopto.org

Bức thơ của dân mộ ta sang làm công ở

TÂN-THẾ-GIỚI

ngỏ cùng các ông Dân-biểu Bắc-kỳ

Bản báo nhận được bức thư này của anh em phu mộ ở Tân-thế-giới gởi lại, xin đăng y nguyên văn : L. T. S.

Nouméa, le 1er Octobre 1937.

Kính thưa các ngài Dân-Biểu Bắc kỳ.

Chúng tôi đây là dân mộ sang Tân-thế-giới, vì cảnh nghèo khó cùng cực, nên phải tha phương cầu thực. Cái nông nổi phu mộ đi Tân-thế-giới (« hàng biết nói » chúng tôi có đăng báo Tiếng-Dân những số ra tháng Mai đến Aout), đó là đại lược, còn đến cảnh huống làm ăn của chúng tôi ở bên này thế nào, tất các ngài chưa rõ. Mà thật anh em chúng tôi đã là dân không được học, không có môn học phổ thông, có mấy ai đã biết bày tỏ nỗi khổ của mình ! Huống lại đi đất người xứ lạ, tiếng tăm không hiểu, thì người ta bắt sao chịu vậy : cái nỗi hắt hủi trong thì giờ làm công sự ức khuất bắt buộc nọ kia, cũng chỉ cắn răng mà chịu, biết làm sao mà tự bênh vực được cho mình ! Những cái lặt vặt chi tiết chịu khổ về xác thịt đó, chúng tôi cũng đành rằng dân hèn ngắn cổ ở trên hòn đảo khuất lấp 4 mặt trời bể, có kêu được các ngài biết đến thì nó cũng đã muộn rồi, dù những cái «ca» đó là cơm bữa cho chúng tôi, chúng tôi cũng chỉ biết kêu trời để an ủi.

Tuy vậy, mối hi vọng của chúng tôi vẫn còn trông ở nơi các ngài, nghĩ tình dân xa cũng như ở gần : Anh em ở nước nhà nhờ chánh phủ Bình-dân, cũng được hưởng một đôi ít quyền lợi như « công-rê bay-dê » tuần lễ nghỉ một ngày, mà chúng tôi bên này thật chỉ nghe tiếng mà miếng không, công-rê chả được, bay-dê cũng không, chủ nhật phải làm cũng chẳng được nghỉ bù, như những kẻ đi ở làm bồi làm bếp.

Vậy nhân nay chúng tôi có được nghe người ta bên này xem báo nói lại rằng :

« Sau 2 chuyến « hàng biết nói » Java tới đây ước 1 000 đầu, thuộc về năm nay, sở mộ dân ở đây sắp sửa bắt đầu mộ những chuyến sang năm, thì chánh phủ Indes Néerlandais tỏ ra ý muốn thay đổi contrat lại, là sự giao kèo của Java, thời hạn sẽ chỉ định trong 2 hay 3 năm, và tiền công làm phải gấp hai bây giờ, cũng bỏ hết cách trừng phạt những engagés như lâu nay. Nghĩa là chánh phủ Néerlandais họ muốn những dân Java mộ sang Tân-thế-giới, cũng coi như là kiều dân tự do vậy.

« Gặp cái khó khăn đó, chánh phủ Tân-thế-giới sau một buổi bàn xét ở phủ Toàn quyền so sánh như vầy : « Tiền công tháng ở Java hiện nay, đàn ông 95 frs, đàn bà 55 frs, mà dân Đông-Dương thì chỉ có 65 frs với 40 frs. Mộ dân Đông-dương rẻ hơn, lại còn được giao kèo hạn những 5 năm (mặc dầu dân Đông dương không nghiền hút thuốc lá) Vậy quan Toàn quyền Machesseri ở đây sẽ gởi giấy thương lượng hỏi Đông-dương để mộ chuyến «Hàng biết nói» sang năm cho kịp chuyến tàu tới Nouméa vào ngày 4 Mars ».

Trên đây là câu chuyện chúng tôi được nghe lóm ở Nouméa, nghĩ không phải không động lòng. Nói về chế độ làm ăn của Hàng biết nói nhập cảng Tân-thế-giới thì chúng tôi cũng cùng chung một cái số phận như Java. Nghĩa là chịu dưới một cái quyền phép giống như luật nhà binh : Hàng biết nói, ngoài thì giờ làm ra, tối muốn đi chơi đâu phải về ngủ trước lúc 9 giờ; quá 9 giờ mà không có giấy phép chủ cho thì là phạm vào tội nặng, phải đi phạt (à la boîte) Đi phạt, không những phải làm phạt không công, ăn bánh khô, uống nước lã, mà còn phải nộp mỗi ngày 4 frs gọi phí cho sở mộ (office du travail) tiền phạt đó cuối tháng sẽ phải khấu trừ vào tiền công làm. Không những thế, mà nhỡ có sai sẩy hay bất bình với chủ điều gì cũng phải đi phạt, chủ có quyền bỏ phạt không cứ việc gì.

Nói đến tiền công chúng tôi ít ỏi quá, nay chỉ còn hơn hai quan một ngày ! Tuy tiếng rằng cơm nuôi, quần áo phát, mà quần áo mỗi năm hai bộ phát đi làm, mỗi bộ chỉ được một tháng là tan, ăn uống thì phát chiếu lệ thiếu thốn cơm khô, dân đủ có sức mà làm được những công việc nặng nề. Thật anh em chúng tôi sang đây, ai cũng phải mua ăn thêm, sắm đồ mặc phụ, mà đồng tiền công có chừng kia, khéo giữ gìn khỏi phải phạt. Các ngài thử tưởng tượng xem, nay vật thực cùng thứ gì cũng tăng giá đắt đỏ vì nạn chiến tranh Tàu—Nhật, Espagnol. Nghĩ lại cái đồng tiền công của chúng tôi mang tiếng bỏ xứ ra đi, mà vợ con không được trông nhờ. Đối với anh em lao động ở nước nhà, tiền công đã ít, mà thời hạn lại lâu, giao kèo buộc những 5 năm.

Lại còn cái nghề đáng nhục là engagés ở đây họ cấm không được quyền uống rượu, cũng như cấm canaques bản thổ vậy. Canaques cấm không được quyền uống rượu, là họ cho nó sauvage vì cái tích trước ăn thịt người (anthropophage) Nói cho thật, chúng tôi sang đây không phải có thiết gì uống rượu, mà có dư tiền đâu để uống; nhưng nghĩ họ cấm như thế, thật nó có nhục cho chúng tôi ở bên này !

Ít điều bày tỏ tình cảnh chúng tôi ở bên Tân-thế-giới này, mong các ngài tưởng tình dân xa mà đạo đạt lên chánh phủ, xin sửa đổi chế độ trong giao kèo thế nào để chúng tôi được mông ơn cũng như chánh phủ Néerlandais đối với dân Java sang xứ này.

Sau hết xin kính chúc các ngài mạnh giỏi làm việc dân.

Viễn-Dân

Ai muốn biết địa dư, lịch sử, v.v. của tỉnh Kontum và nhất là công cuộc thực dân của người Nam ta ở trên ấy ;

Ai muốn biết tính tình phong tục của giống người Mọi : tục mê tín, cách tổ chức xã-hội vv...

Thì hãy đọc cuốn :

MỌI KONTUM

là một cuốn sách nghiên cứu rất công phu.

Giá 0$65, có bán khắp các hàng sách. Mua buôn mua lẻ hỏi tại Imprimerie MIRADOR HUẾ

Cước phí gởi sách người mua chịu.

Tại Tiếng-Dân cũng có bán.

Vấn đề thuế thân và thuế hoa lợi

(Tiếp theo trang 1)

hạng đinh tráng; với cái tệ phù thâu lạm chuẩn cùng bức sách của quan lại và hào cường. Chớ thực ra ngạch thuế thân 2$. (không nói tư ích), người dân nào có 1 mẫu ruộng trở lên thì thường năm vẫn lo đủ bản phận, nói cho rõ là trừ hạng vô sản ra, trong 100 phần, trên 95 không phàn nàn về ngạch thuế đó, mà chỉ kêu van về cái hại phù lạm và lên xuống tự tay của bọn thừa hành.

Nói tóm lại nhà nước muốn cho ngân sách khỏi hụt, có thêm, nên thêm thứ thuế « hạng giàu » (đích ngạch từ mấy trở lên), còn hạng vô sản thì tha bổng, tưởng tiện lợi hơn mà khỏi sanh điều hại như ông Patau đại diện Chánh phủ đã nói.

Về bên các ông nghị thì ký giả rất tán đồng câu nói của ông Phạm văn Quảng : «Việc này quan hệ mật thiết đến tài sản tánh mạng 6 triệu dân Trung kỳ, xin viện suy xét cho kỹ sẽ bàn».

Có người nói « nên lấy giấy căn-cước 0$50 thay cho thuế thân, giàu nghèo đều buộc phát giấy căn-cước, ngoài ra không có cái thuế thân nữa », nghe cũng có lẽ, phụ thêm vào đây.

V. T. X.

Đoàn du lịch vòng quanh Đông-dương bằng xe đạp sẽ tới Huế

Anh em cựu sinh viên trường Trung-học Bảo hộ Hanoi có tổ chức cuộc du lịch vòng quanh Đông-Dương bằng xe đạp đã khởi hành ở Hanoi ngày 31 Octobre, nay đã tới Đồng-Hới, sau khi thăm Cửa Tùng (Quảng-trị) nay mai sẽ vào Huế. Mục đích cuộc du lịch là : muốn liên lạc anh em thể thao các xứ, xem xét nền kỹ nghệ và thương mại v. v.

Đoàn du lịch có 3 ông : Chất, Hưng và Chiêm.

Lai-cảo

XIÊNG KHOUANG

Bản báo tiếp được cái mandat Série A 022.849 N° 151 ở Xieng-Khouang ngày 5-11-37 mà không có thơ và tên người gởi, vậy ai gởi mandat ấy trả tiền gì, xin cho biết.

Tiếng-Dân

CÁC SÁCH DẠY

Tập võ Tàu, võ Nhật, võ Ta, và võ Tây

Ai học lấy cũng giỏi ngay vì có đủ hình vẽ rõ và những bài đặc sắc do thầy Sơn-Nhân luyện thuật và biên soạn. Sách dạy võ Tàu 5 cuốn (1 à 5) Giá 1p76

Sách dạy võ Nhật các miếng đòn hiểm 0.50

Sách dạy võ Ta (Annam đủ bài võ, vật 0$50 Sách dạy võ Tây (Boxe Anglais) 0.60

Võ thuật tiểu thuyết tùng thư bộ nhất

Có hình vẽ và dạy đủ các môn binh khí, quyền thuật của Vua Càn-long và chuyện *Càn-Long Du-giang-nam*. Xem rất hay Bìa thường 1$20 (Bìa dày gáy vải 2$00)

Võ thuật tiểu thuyết tùng thư bộ nhì

Có đủ hình vẽ để dạy môn Kiếm thuật bí truyền và là truyện *Thập bát Thiếu lâm đại kiếm hiệp* xem rất hay học kiếm rất đúng 0$50

Mua sỉ, mua lẻ, thơ và mandat đề cho nhà xuất bản như vầy : NHẬT NAM THƯ QUÁN HANOI

VIỆC TRONG NƯỚC

THỪA-THIÊN

Kẻ trộm lộng thế ?

Làng Nam-phổ, huyện Phú-vang, thường xảy ra nhiều vụ trộm, người mất của biết quân gian mà chả giám hở môi, vì quân trộm quá ngang tàng, hăm dọa mấy họ, nên dân làng ai nấy đều sợ thù oán.

Tháng vừa rồi quân gian vào nhà phó Lâm trộm đồ đạc, cắt túi bạc của vợ Phó Lâm ; ít hôm sau đến nhà xẩu Tấn xúc heo, gánh bội, bắt gà ; hôm sau nữa lại đến nhà thợ Diên đào ngạch, thợ Diên đương thức, đánh đuổi riết. Từ đó nhà ấy hôm nào cũng bị quân nghịch đến ném đá đập cửa, còn tội thợ Diên ra đánh bị thương, phải đi nằm nhà thương.

Trong lúc chúng hoành hành, nhà thợ Diên la tiếp cứu, nhưng chung quanh chả ai dám chạy đến, vì chúng đã rao : « nếu chạy ra thì đâm ».

Kẻ trộm lộng như thế, nhân dân ăn làm không yên, đến viên chức lý hương cũng sợ chúng thù oán, không dám hành động một cách gì.

Lại ở tổng Khương-phổ, huyện Quảng-điền, gần đây nhiều kẻ bị trộm. Cách có mấy ngày mà các mấy nhà bị (nhà ông Nguyễn-Thược ở tại chợ Sịa bị mất áo quần, nhà ông Trần-Hoài ở Trung-lực bị mất nồi, mâm, áo quần v. v...) Người ta nói ở làng Trung-lực có tên Lê Gà trước có can án trộm, đã có nghề về hay dọa .. không ai dám nói vì sợ thù v. v.

Mong quan trên trừng trị những kẻ trộm cướp cho nhân được yên phận làm ăn.

Dân nghèo

Hương kiểm dung túng kẻ trộm

Ngày 17 tháng 9 ta. ông Ng. Bành, người làng Lại hà (Quảng điền) có mất một cặp heo, tuần đinh trong làng liền đi tìm thì bắt được tại Phạm thị-Hường (người làng Phong-lai, ở khác làng mà chỉ cách nhà hương kiểm Lai-hà độ 200m) gánh heo đi bán, tuần đinh dẫn về cho hương kiểm là Hoàng-Văn, đáng lẽ y phải giải kẻ gian và tang vật cho quan trên trị tội, cái này lại tha bổng !

Làng Lai-hà là một làng hẻo lánh gần phá Tam-giang và động cát, lại xa huyện lỵ, việc tuần phòng chỉ có hương kiểm mà hương kiểm hay dung thứ kẻ trộm, nên chúng nó tự do hoành hành, lương dân đã nhiều lần mang cái vạ mất trộm. Mong nhà chức trách để ý.

Rỏ chuyện

Hát giúp nạn dân

Đêm 6 và ngày 7-11-37 dân tổng Khương-phổ được phép tổ chức một cuộc diễn kịch và hát bộ tại chợ Ngã xá (Sịa), lấy tiền giúp dân bị lụt ở Bắc-kỳ.

Thu được :	252$10
Tiêu hết :	58$47
Còn lại :	193$63

Số tiền 193$63 đã nhờ quan huyện Quảng-điền chuyển giao cho ban cứu tế nào gởi giúp nạn dân Bắc kỳ.

Lai cảo

THANH-HÓA

Lệnh này ở đâu ?

Mấy hôm nay, dân quê hạt Quảng-xương, có chiều khủng khiếp, vì thấy thầy Đội-lệ ở Huyện đi tuần, đốc lý hương và tuần phu rằng đêm tối đến phải nghiêm cấm, không cho nhà ai được chứa người lạ ; người khác Phủ Huyện, hay là người ở Tổng xa đến khai báo gì, tối đến cũng phải giữ lại điếm canh, sớm mai giải trình quan trên, không được cho ở trọ lậu trong nhà, và cấm không được quá ... tự.

Đêm nào thầy Đội cũng đi lùng bắt.

Mới đây có 2 người thợ rèn ở xa đến phố Huyện trọ lại, để sáng sớm đi chợ. Thầy bắt giam ở Huyện một đêm, ngày sau giải Tỉnh. Nhờ cụ Tổng-đốc lượng biết tình dân, bảo cho tin về xin chứ nhận thực của lý trưởng nơi trú quán sở cho về ; nhưng sự nhận thực ở thôn quê có phải dễ dàng gì, nên phải giam đến 5, 6 ngày mà chưa được về.

Hiện dân miền ấy có chiều sợ hãi, không rõ cái lệnh ấy các Phủ Huyện khác có không !

Th p

NGHỆ-AN

Vụ kiện đất phù sa

Chúng tôi, dân làng Đông-châu, tổng Phù-long, phủ Hưng-nguyên, cúi nhờ quan trên xét cho việc ức khổ sau này :

Nguyên thổ trạch làng chúng tôi, về niên hiệu Duy-tân có 82 mẫu, hiện còn bãi chỉ lưu chiếu

Tiết thứ bị nước sông Cả xói lở, đến nay chỉ còn 18 mẫu thôi, hiện dân chết không có đất chôn, sống không có đất ở, phải phiêu tán đi nhiều, lý trưởng đương thứ phải xin qua ở độ đất làng Xuân-trạch.

Chiếu theo nghị định năm Minh-mạng thứ 17, và khoản giang hà suy đi, có nói « lở bên tả thì bồi sang bên hữu ; lở bên hữu thì bồi sang bên tả, phàm đất bị xói lở được hưởng quyền lợi đất mới bồi ». Vậy những đất bồi bên tả trường đối với làng chúng tôi tức là đất làng chúng tôi bồi sang, quyền sở hữu đáng thuộc về của dân làng chúng tôi.

Năm Khải định thứ 7, giữa dòng sông có bồi lên một giải sa thổ 33 mẫu, chúng tôi khẩn trị, đăng bộ thu thuế, nhưng đất ấy nay cũng bị lở hết 9 mẫu và ở giữa

(Xem qua trang 3 cột 4)

Kỳ Hội đồng Dân-biểu Trung-kỳ năm nay

(Tiếp theo trang nhất)

Ông Phạm văn Quảng. — Chúng tôi xin hỏi quan Giám đốc Thú y, mỗi năm trâu bò xuất cảng đi đồng được bao nhiêu.

Quan *Giám đốc Thú y.* — Sự xuất cảng trâu bò bị hạn chế, chỉ xuất cảng trâu mổ thịt sang Hương cảng thôi.

Ông Phạm văn Quảng. — Theo như chúng tôi biết thì trâu bò xứ này không xuất cảng được nhiều là vì hai cớ : 1°) Trâu bò hay chết ở tàu thủy, 2°) trâu bò giống không được tốt, xin lưu ý đến hai điều đó

Quan *Giám đốc Thú y.* — Chính phủ cũng đã để ý và lo trừ hai điều đó

Ông Nguyễn xuân Các — Mỗi lò mổ thịt, mới có quan thú y khám thịt phải không ?

Quan *Giám đốc Thú y* — Chỉ những lò lớn mà thôi.

Ông Nguyễn xuân Các — Ở Ba đồn có một lò mổ thịt, mỗi năm chịu thuế 150$, mỗi con bò mổ đánh thuế 0$30, nhưng không có quan thú y khám thịt, thật là hại chớ không lợi gì cho dân hết.

Quan Giám đốc Thú y — Ấy là vì ngân sách thiếu thốn ; nếu ngân sách dồi dào thì lò thịt nào cũng có quan thú y khám thịt cả. Còn khoản thuế 0$30 là tự giấy giao kèo giữa tòa Sứ Quảng bình với nhà lãnh trưng...

Ông Nguyễn xuân Các — Xin bỏ khoản thuế ấy đi.

Quan *Giám đốc Y tế* — Điều ấy nên nói với quan Công sứ tỉnh.

Ông Nguyễn xuân Các — Dân đã chịu thuế, mà chính phủ lại không lìm những chuyện lặt vặt như thế cho dân nhờ ; mỗi khi chúng tôi nhắc đến, chính phủ lại đưa cái cớ ngân sách thiếu thốn ra, hết chỗ nói nữa. Dưới một chính phủ động có việc gì, nói với các quan tỉnh hạt thì các ngài bảo là tự lệnh trên đưa xuống, trình với các quan trên thì các ngài lại bảo tự các quan tỉnh hạt, thật chẳng biết đường nào mà sơ hết.

Ông Huỳnh văn Dậu — Mỗi khi có con trâu hay con bò chết, phải đi trình quan thú y về khám rồi mới được chôn ; lắm lúc gặp ngài đi xa, phải chờ đợi lâu ngày, con vật chết kia sình thúi, thật là trái với phép vệ sinh. Vậy xin cho tổng lý được quyền khám và cho chôn, tổng lý cũng là người của chính phủ vậy.

Quan Giám đốc Thú y — Cuộc là không bao giờ đợi quá 24 giờ hay 48 giờ. Trong dân gian có cái tệ đâm lên, nếu cho chôn một cách dễ dàng quá, thì không bao giờ biết được trâu bò ấy chết vì bịnh gì.

Ông Huỳnh văn Dậu — Có tờ khám minh bạch, còn chuyện dấu lén thì có pháp luật trừng trị.

Quan Giám đốc thú y — Chính phủ sẽ có tờ thông sức nói rõ về việc ấy, định đủ 48 giờ, nghĩa là chưa đến lúc sình thúi. Nếu quá hạn ấy mà quan thú y chưa về khám thì tổng lý có thể khám và cho chôn.

Học chánh

Ông Võ đình Dung — Tôi xin hỏi quan Giám đốc Học chánh năm nay từ Quảng-ngãi vào tới Phan thiết, học trò đậu bằng sơ đẳng được bao nhiêu ?

Quan *Giám đốc Học chánh* — Tôi không đem bản tổng kê theo đây, nếu ngài muốn biết thì sẽ đưa sau.

Ông Võ đình Dung đọc số học trò đậu sơ đẳng trong kỳ thi năm nay từng tỉnh từ Quảng ngãi trở vào tới Phan-thiết, mà nói ông tìm hết ở bộ Giáo dục, rồi hỏi số học trò được lấy vào lớp đệ nhất niên hai trường cao đẳng tiểu học.

Quan Giám đốc Học chính — Mỗi lớp có 45 chỗ ngồi, chật thì thôi.

Ông Võ đình Dung — Thế là học trò bỏ học nhiều quá.

Quan *Giám đốc Học chánh* — Giáo dục không phải cốt để đào những tay tú tài cử nhân mà rồi sau không có việc cho họ làm, thành một hạng người bất mãn.

Ông Võ đình Dung — Ấy là trái với ý dân.

Quan *Giám đốc Học chính* — Theo ý ngài thì nên cho tất cả học trò học cao hết phải không ?

Ông Võ đình Dung — Hỏi thế có cao quá, tôi muốn cho phần nhiều được học.

Quan *Giám đốc Học chánh* — Theo thống kê đây thì số học trò mỗi năm mỗi tăng Chính phủ cũng muốn mở mang việc học lắm, nhưng phải tuần tự, vì không đủ tiền..

Ông Võ đình Dung — Cái lý của quan lớn nghe cũng phải, nhưng có điều tôi rất lấy làm lạ, là ở trường Trung học Dalat người ta thêm lớp dễ dàng quá chừng.

Quan *Giám đốc Học chính* — Các ngài chớ nên quên rằng trong các trường Tây chật chỗ là vì có học trò Nam.

Ông Võ đình Dung — Có, nhưng chỉ năm bảy người thôi.

Quan *Giám đốc Học chính* — Ở trường Trung học Dalat ít vì mới lập, chớ như ở trường Trung học Chasseloup-Laubat, thì có từng lớp kia.

Ông Võ đình Dung — Tôi thấy đâu nói đó.

Quan *Giám đốc Học chính* — Tôi không đủ quyền nói đến chuyện trường Trung học Dalat, vì là chuyện của quan Toàn quyền. Còn chuyện nhận học trò cho đông thì nhà nước đã làm hết sức, nhưng một lớp chỉ có 45 chỗ ngồi thôi.

Ông Võ đình Dung — Cha mẹ học trò nói con họ học cũng giỏi, nhưng không biết vì sao không được lấy vào lớp đệ nhất niên cao đẳng tiểu học, ý họ muốn xổ số hơn thi.

(Kỳ sau sẽ tiếp)

MUA BÁO ĐƯỢC BIẾU SÁCH !!

Mua một năm báo

POUR LA JEUNESSE SCOLAIRE

(học-báo ra ngày chủ nhật, riêng cho nam-nữ học-sinh các trường Pháp-Việt trong xứ Đông-Dương)

của nhà in MAI-LINH HANOI xuất-bản

giá 1$80; được BIẾU NGAY 1$80 SÁCH của nhà Mai-Linh xuất bản ở xa xin trả thêm 0$30 cước gửi sách biếu.

Chỉ những bạn mua năm mới được hưởng sách biếu.

Nếu nửa chừng báo không ra nữa, nhà Mai-linh xin cam đoan trả lại tiền

HẠN BIẾU SÁCH ĐẾN 1er NOVEMBRE 1937

Thơ và mandat gửi về MAI-LINH — HANOI

CHÍNH-PHỦ ĐÔNG-PHÁP

CUỘC XỔ SỐ ĐÔNG-PHÁP

KỲ THỨ NHÌ NĂM 1937

900.000 đồng bạc

Chia làm NĂM BỘ mỗi bộ 180 000 vé mỗi vé 1 đồng bạc. (NAM-KỲ, CAO-MÊN, BẮC-KỲ, TRUNG KỲ và AI-LAO) Nơi xổ định ở HANOI, và thôi bán vé trước ngày xổ 2 ngày. Các ngày xổ số sau này :

5 Août, 9 Septembre, 14 Octobre 2-12 1937 và 6-1-1938

Mỗi lần có 4029 số trúng như sau này :

1	số trúng	4.000$	4.000$
8	»	1.000.	8.000.
60	»	100.	6.000.
360	»	50.	18.000.
3.600	»	10.	36.000.
4.029			72.000$

Có năm số lớn chung cho cả 5 bộ

Xổ tại HANOI ngày 6 tháng giêng năm 1938

1 số trúng 100.000$ 1 số trúng 40.000$

1 » » 20.000. 2 » » 10.000.

Những vé hoặc trúng hay không trúng về năm kỳ xổ của năm bộ đều được dự vào cuộc xổ chung lấy 5 lô lớn.

CHÚ-Ý : BỘ NAM-KỲ [illegible] — BỘ CAO-MÊN [illegible] — BỘ BẮC-KỲ [illegible] — BỘ TRUNG-KỲ [illegible] — BỘ AI-LAO [illegible]

https://tieulun.hopto.org

Sữa NESTLÉ
hiệu CON CHIM

SỨC KHOẺ CỦA TRẺ CON

NHIỀU CHẤT BỔ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh các nhà thương binh và các trường học Lycées ở Khắp Đông-Dương

Thuốc LÊ-HUY-PHÁCH
Danh tiếng đệ nhất ở xứ này!!

LÊ HUY-PHÁCH là một nhà thuốc có thực học — đã làm được nhiều quyển sách có giá trị... Quyển Nam-Nữ-Bảo-Toàn, nói về các chứng bệnh của Nam Nữ thanh-niên, đã được Hàn-Lâm Viện bên Pháp (Academie des Sciences de Paris) công nhận, và các báo chí Tây Nam khen tặng... Sách đã in lần thứ hai, giá bán 0$60 (0$80 cả cước). Gửi lĩnh hóa giao ngân hết 0$95.

BẢO VỆ GIA ĐÌNH : *Một bộ sách soạn rất công phu, nói rõ hết thảy các chứng bệnh của người lớn trẻ con : các bệnh thông thường, các bệnh thuộc về sự sinh dục của đàn ông, đàn bà, các bệnh cam sài của trẻ con, các bệnh phong tình cùng các biến chứng, các bệnh ho, suyễn, lao... các bệnh ở mắt... Hỏi xin tại các đại lý hoặc gửi 0$05 tem về nhà thuốc.*

LƯỠNG NGHI BỔ THẬN

Thận là cơ quan hệ trọng cho sự sinh dục của đàn ông. Thận hư sinh nhiều chứng: đau lưng, váng đầu rụng tóc, mờ mắt, ù tai, thân thể đau mỏi, tiểu tiện trong đục bất thường tinh khí ít mà loãng... hoặc sinh ra mộng tinh: mơ ngủ thấy đàn bà, tinh khí cũng xuất, di tinh: khi cường dương tinh khí không kiềm mà tiết ra, hoạt tinh: khi giao hợp tinh khí ra mau quá... Những người tinh khí lạnh, tinh khí nóng, những người khi giao hợp tinh khí ra không mạnh, những người gần đàn bà mà dương không cường, những người sau khi khỏi bệnh phong tình thấy đau lưng, rụng tóc, chảy nước mắt, ra đầu ướt, tiểu tiện vàng có ít vẩn... đều là vì Thận-khí suy nhược.. uống thuốc LƯỠNG NGHI BỔ THẬN số 20 của LÊ-HUY PHÁCH khỏi hết các bệnh ở Thận.

Giá... 1$00 một hộp

Thuốc này hiệu nghiệm lắm! Đã giúp được hàng vạn vạn người khỏi các bệnh nguy hiểm ở Thận. Thực là một thứ thuốc «bổ thận» hay nhất ở xứ này!

BẤT ĐIỀU KINH

Kinh hành khi lên tháng, khi xuống tháng, hoặc 2, 3 tháng mới hành kinh một lần, hay 2, 3 lần trong một tháng, sắc huyết tím nhợt... tức là huyết kém mà mắc bệnh bất điều. Kinh đã không điều còn sinh nhiều bệnh: váng đầu, ù tai, hoa mắt, đau lưng, ăn ngủ kém, đại tiểu tiện bất điều hòa...

ĐIỀU KINH CHỦNG NGỌC số 80 giá 1$50 : Riêng dùng trị bệnh bất điều cho các bà có chồng rồi. Dùng thuốc này kinh nguyệt điều hòa, lại mau có thai nghén. Có thể nói là một thứ thuốc «giống con» rất tốt.

ĐIỀU KINH BỔ HUYẾT số 21 giá 1$00 : Các cô chưa chồng, kinh nguyệt bất điều, dùng thuốc này khỏi ngay, tăng thêm sức khỏe, da thắm thịt, mọi điều như ý.

LE-HUY-PHACH
HANOI — TONKIN

+ CÁC NHÀ ĐẠI LÝ TẠI TRUNG-KỲ. — THANH HÓA: Maison Thái Lai 6 grand' Rue. VINH: Sinh Huy dược điếm 59 rue de la Gare HUẾ: Maison Văn Hòa 29 rue Paul Bert. QUI NHƠN: M Trần văn Thăng Av Khải định. NHATRANG: Nguyễn Đình Trực Tailleur tonkinois. HÀ TĨNH: Maison Bảo yên 114 rue Lucien Lemaire TUY HÒA: Ng xuân-Thiều, Librairie Thanh tâm. QUẢNG NGÃI: Maison Lợi-Hưng, Route Coloniale. PHAN RANG: Bazar Tứ-sơn 15 rue maréchal Joffre PHAN RÍ: Maison Ích công-thương cục. DALAT: Nam Nam dược phòng en face du marché. FAIFOO: Maison Châu-Liên, 223 rue Pont Japonnais. PLEIKU: Thái quang Khánh. TOURANE: M. Phan Lương 4 rue Đồng khánh. DJIRING: Bửu tập....

Núi Ngự Sông Hương có thú chi hay ?
Đất Thần-kinh có tin gì lạ ?

Trước lúc các Ngài có ghé chơn đến thành phố HUẾ, xin để ý nơi ở có ba chữ này: (MỘT BA BẢY) xem rõ đúng có sự thật, cuộc mới hiện tại ấy là số nhà 137 có nhiều hàng mới, bán giá nới hơn, xin kể qua sơ lược mấy vị như sau này: Lãnh Sông Gương. Lương Lá Cả, Nhiễu Ngã Hồn, Xuyến toàn tơ Lụa Xa Xỷ. Sa Bảo kỳ Gấm Thất Thổ, Đoạn Tàu dou, Satin tốt Lụa Hà Đông. Lãnh Lăng Bưởi, Sa Song Ngư, Cẩm Cuốn trắng, cachemire mới Sa Văn Minh, Lụa Kim Cương, Lương Hạnh, Cẩm Nhung Tàu, Sable moreau Lại có bán hàng tạp hóa Tàu thời mà nhiều vị cần dùng thích hợp; Phấn sáp nước hoa, giầy Satin, mũ Feutre, savon Toilette, Nerdis, Cadum và Lux. Eau de cologne Pompéia Bourjois ở Pháp mới qua rất tốt, giầy da khâu mũ và cần hạp gia phiên trà vải trắng và các thứ vải mùng của ta xem ra cũng khá, giấy bút gôm bì và croquis viết chì xanh đỏ v. v...

Xin để ý trước lúc muốn mua một vật dụng gì, xin cứ tự do vào xem hàng so giá mới hay hàng tốt, giá hạ rõ ràng, bất cứ vị hàng gì đều có thể tự sắng nhờ phân biệt khác nhau, có làm đại lý cho hàng savon, và bán sỉ giấy mùi các thứ, vậy các ngài muốn dùng thứ hàng gì, xin mời đến hiệu THUẬN-LONG số nhà 137 đường Paul Bert HUẾ.

Đó là một nhà chuyên môn buôn hàng tận gốc, muốn bán kịp thời ắt tốt rất ít.

Ngày mở cửa bán hàng 30-10-37

Có cửa hàng phụ **Thuận-Long Đồng-hới** *có bán đủ các hàng kể trên*

Hay kính, **Thuận-Long** *137, Đường Paul Bert, HUẾ*

Cuộc Trung-Nhật
(Tiếp theo trang 1)

chính phủ Nga Sô-viết đã thông cáo cho chính phủ Nam-kinh, nói rằng rằng Nga nhất định phản đối những cuộc thương thuyết trực tiếp của Nhật và Tàu, ngoài phạm vi hội-nghị Bruxelles và hội Quốc liên.

Nếu không, Nga sẽ chiếm Tân cương của Tàu.

Vì thế, một đạo binh Nga đã kéo tới tụ tập gần tỉnh Almasta gần Tân cương, có rất nhiều phi cơ.

NẾU BỨC BÁCH, NGA SẼ NHÚNG TAY VÀO CUỘC CHIẾN TRANH

Mạc-tư-khoa, 20-11 — Tổng-tư-lệnh Hồng quân của Nga ở Viễn-đông là Blucher, hôm 18 Nov. đã tuyên bố rằng nếu bức bách mà không thể giữ được hòa bình nữa, thì Nga tất mở rộng phạm vi chiến tranh: «Tôi (lời Blucher) rất tin rằng quân Tàu phấn dũng kháng chiến, tất có thể thu phần thắng lợi sau cùng».

Theo ý Blucher, nếu đến lúc cần, Nga không thể không ra tay giúp Tàu được.

QUÂN NHẬT ĐÒI QUYỀN ĐI QUA HAI TÔ GIỚI

Thượng-hải, 21-11 — Các nhà đương cục Nhật ở Thượng hải đang đòi cho quân mình cái quyền được tự do kéo qua hai tô giới Pháp và công cộng. Người Nhật cho rằng quyền đó dó lẽ tất nhiên là của kẻ thắng trận. Nhật lại có ý dự bị cấm các tờ báo bài Nhật và chiếm cả quyền bọn tại các nhà băng Tàu đặt ở trong các tô giới, vì họ cho các nhà băng ấy là: «nền tảng tài chánh của Nam kinh».

Hiện các phái bộ ngoại giao liệt quốc còn ở lại Nam kinh chờ Vương sủng Huệ đợi ngày khởi hành.

QUÂN TÀU LẤY LẠI ĐƯỢC SÍ HUYỆN

Tâu-hương, 22-11 — Sau một trận huyết chiến rất dữ dội, quân Tàu lấy lại được Sí huyện, hơn 3.000 nhân dân ở đó tự tổ chức ra đội du kích đánh úp quân Nhật ở trấn Quang bộc tư, hiện đang ra sức hoạt động ở Hàm đan...

MỘT ĐẠI ĐỘI QUÂN NHẬT Ở GA PHƯỢNG HOÀNG BỊ THUA LUÔN 2 LẦN CHỈ CÒN HƠN 1000 NGƯỜI

Tế-nam, 22-11 — Một doanh đoàn quân Tàu tối 23 hai lần đánh úp ga Phượng hoàng. quân Nhật vội vàng ứng chiến, quân Tàu dùng thứ lựu đạn và đại đao giết được 5, 6 trăm quân Nhật, hủy 2 chiếc xe hơi bọc sắt. Quân Tàu cũng chết mất hơn 200 người.

Trưa 24, quân Nhật lại thêm 500 600 viện binh và dùng máy bay trợ chiến, đến gần tối hai quân vẫn đánh nhau dữ dội.

Quân Nhật ở ga Phượng hoàng nguyên chỉ có một đại đội, mấy lần bị thua chỉ còn sót hơn ngàn người, và bị chẹn đứt đường về, quân Tàu sẽ đánh phá được dễ dàng.

TƯỞNG-GIỚI-THẠCH HẠ LỆNH KHEN ĐỘI QUÂN CẢM TỬ ĐÃ PHÁ TAN ĐƯỢC 22 CHIẾC MÁY BAY NHẬT

Thái-nguyên, 26-11 — Như tin đăng trước, trong một đêm hôm vừa rồi, một đội quân cảm tử đã dùng thủ lựu đạn xông vào một trường bay Nhật phá tan được 22 chiếc máy bay, thực là một chiến công rất to. Tưởng giới Thạch vừa hạ lệnh khen lòng dũng cảm của đội quân ấy.

4 THỦY THỦ DƯỚI TÀU ĐÁNH CÁ NHẬT BỊ NGA BẮN CHẾT

Đông-kinh, 20-11 — Chánh phủ Triều tiên đã gửi cho Chánh phủ Nga một tờ kháng nghị, yêu cầu thả nốt những người Nhật và 2 chiếc tàu đánh cá lớn của Nhật là Dalemaru và Efokumaru hiện vẫn bị Nga giữ, sau khi đã thả hơn 50 chiếc tàu nhỏ của Nhật và Cao ly hôm 24-9.

Trong bản điều tra của Nhật có kể lại rằng có 4 thủy thủ dưới tàu Dalemaru bị Nga bắn chết một cách vô lý. Nhật điều tra chánh thức ra rằng có 57 chiếc tàu đánh cá của Nhật bị Nga giữ vì đã phạm vào hải phận của Nga.

MỘT HỘP THIỆT
THUỐC HƯỜN
VALDA
dùng trúng lý, ngậm phải lúc thì đủ ngăn ngừa

Khỏi đau đóc giọng, Khỏi đau phổi và đủ trừ các bịnh

NHỮNG LÀ

Sổ mũi, nghẹt mũi, phong hàng, ngoại cảm, hoặc đám nhiệt nổi xanh, vân, vân

MÀ NHỨT LÀ PHẢI ĐÒI CHO ĐƯỢC

THIỆT THUỐC HƯỜN

- VALDA -

bán đựng trong hộp mà thôi, trên nắp hộp nhớ phải có chữ hiệu

- VALDA -

mới thiệt phải

Việc trong nước
(Tiếp theo trang 4)

sông giò không thể làm mộ địa, lập gia cư được.

Năm Bảo-đại thứ 7, lại mới bồi thêm một giải sa thổ nữa được 25 mẫu 9 sào 12 thước, chúng tôi khẩn trị dần dần. trong ấy có 21 mẫu 1 sào, còn toàn cát trắng và đang thấp quá chưa làm gì được, chỉ có 4 mẫu 8 sào 12 thước, chúng tôi đã làm hoa lợi được năm mùa.

Ngày tháng 8 năm Bảo-đại thứ 10, làng chúng tôi làm giấy bảo trưng; quan Phủ sức trát hội khám. Chẳng rõ duyên cớ vì sao mà lúc ấy sự hội khám bị đình trễ, đến tháng 11, thấy làng Xuân-hòa việc lỗ hoành đối, đâu đơn tranh trưng khoảnh đất mà dân làng chúng tôi đã ra sức khẩn trị làm hoa lợi được 5 mùa kể trên. Đến địa làng ấy đã không bị lở lại còn được nhiều đất mới bồi nơi khác mà cậy thế tranh cãn.

Vả lại, chân-bộ làng chúng tôi lúc trước, đông tiếp giáp với làng Phú-xá, bắc tiếp giáp với làng Long-cù, hiện có triện lý trưởng thì thành, mà làng Long-cù đến cuối niên hiệu Khải-định mới biệt ra bốn triện Thuận-đức, Tân-phú, Tân-thọ và Xuân-hòa. Nay ba triện trên cũng công nhận đất ấy là của chúng tôi, duy có làng Xuân-hòa ra tranh, rõ là vô lý. Khoảnh đất bị tranh đó ở về phía đông bắc làng chúng tôi, mà 18 mẫu đất dân cư của chúng tôi vẫn đang lở dồn về phía ấy mãi. Xuân-hòa tranh khoảnh ấy, là địa phận chúng tôi mất cái đới cận «đông giáp Phú xá» như trong chân bộ xưa, trở thành đông giáp Xuân-hòa. Sau làng Xuân-hòa lại nhân đó bao chiếm ra mãi, thì làng chúng tôi mất những đất đang lở dần qua.

Tình cảnh làng chúng tôi nguy khốn và úc khổ rất mực Mong quan trên dủ lòng minh xét cho dân nghèo khỏi bị khuất ức.

Người ấy quyền cho đồng dân làng Đông-chân:
Hương lão Lê-Oánh ký tên

QUẢNG - TRỊ
Sao chưa thấy xét ?

Nguyễn-Giai, trạm phu trạm Hồ xá, phủ Vĩnh-linh, có đơn kêu tại phủ về sự tá dịch Nguyễn-đức Danh biệp hiếm sách nhiều..., đã 2 tháng nay mà quan chưa xử nên Giai có lời than phiền.

R.S

QUẢNG - NGÃI
Quyên giúp nạn dân

Thân hào phủ Bình-sơn đã chia nhau đi quyên được một số bạc 190$20, để giúp nạn dân Bắc-kỳ. Số bạc ấy quan phủ Bình-sơn đã đệ nạp Tỉnh, nhờ gởi hội đồng Trung-ương cứu-tế nạn dân ở Huế.

Lai cảo

Cái bến củi ấy, đã xử cho làng được

Về vụ viên kỳ hương chức làng Mỹ-Thiện, tổng Bình-trung, phủ Bình-Sơn, kiện lý trưởng Hà-Tường tự tiện giao bến củi cho Đặng Niên và thâu vào bộ làng Long-giang (T. D. trước có đăng). Vụ này tòa án sơ cấp Bình-sơn bằng theo tờ hòa giải xử cho tên Đặng-Niên; mà trong tờ hòa giải kia có tánh chất lôi thôi, nên viên kỳ có đơn kháng cáo lên tòa án đệ nhị cấp.

Sau khi tòa đã phái khám lại bến củi ấy và cứu xét giấy tờ, thì biết Đặng-Niên không có gì làm chứng chắc. Ngày 17 tháng 10 ta (19-11-37) tòa án tuyên án Hộ lại, xử cho kỳ hào làng Mỹ-thiện được đứng nghiệp chủ cái bến củi ấy. Duy lý trưởng Hà-Tường tự tiện giao đất công của làng, không thấy kết nghĩ thế nào Còn về sự kỳ kiện này, mà bọn kỳ hào hương chức là Lê-Huỳnh, Lê-Phú Phạm Phương... 24 người, tháng trước đây tòa án xử về vụ Bình kết án mỗi người 2 tháng tù phạt bạc, trở xuống 1 tháng, về tội mạo chữ ký của dân kỳ kiện lý trưởng, thật đáng thương cho họ bị oan!

F. V.

> *Kỳ này vì nhiều bài, xin gác* «**THI TỬ TÙNG THOẠI**» *lại một kỳ.*

QUI - NHƠN
Quyên giúp nạn dân

Ông Hồ-văn-Ba vừa rồi có tổ chức cuộc lạc quyên được 20$55, để gởi giúp nạn dân Bắc-kỳ.

Số tiền này đã gởi tại quan Sang-tá Qui-nhơn.

Lai cảo

TRẺ MẠNH VỀ SỰ GIAO TÌNH

LÀM TRẺ RA ĐỜN ÔNG ĐỜN BÀ!

Các ngài nên biết rằng khoa học kim thời có thể làm cho trẻ ra một cách lạ lùng Chỉ phải nuốt vài viên thuốc mỗi ngày, để làm cho các hạch trong người chạy đều, thì trong thân thể và tinh thần mới được khoẻ mạnh.

Đời nay, vậy thì đàn ông và đàn bà, người nào đau khổ về sự máy chạy ở các hạch không được khoẻ, thành ra nhiều khi bị bệnh liệt dương, người thì buồn rầu ngơ ngác, trí thức kém đi, thịt mềm da rắn, đều có thể chống chữa khỏi, hết sự yếu ớt, độ vài tuần lễ thành ra như sống lại, trẻ ra. Nhưng các ngài đều phải dùng, để đạt cái mục đích đó, các chất trích lục ở "hormone" thứ biệt hạng, chế theo cách khoa học và có lương y bảo lãnh kỹ lưỡng.

Cách chữa bằng thuốc "hormone" OKASA, các chất thuốc chọn khéo, lại có lời chế thuốc đặc biệt của nhà Yeur Lahusen tìm ra, sau nữa là cái các rất nghiêm nhặt sự chế thuốc, là cách chữa bằng thuốc "hormone" giỏi tuyệt trần vậy nên các ông thầy thuốc hay khuyên dùng. OKASA chữa hiến hiệu những bệnh đã có nhiều thuốc khác không chữa nổi.

OKASA
"Bạc" đờn ông - "Vàng" đờn bà
Bán tại các hiệu bào chế.

Sách in trong có ảnh, của Institut de Recherches Opothérapiques, chỉ bảo kỹ lưỡng tất máy chạy trong thân thể và việc làm của các hạch, sẽ gởi biếu, cho dân biết, nếu viết thơ LABORATOIRES OKASA, 9, Faubourg Saint-Honoré, PARIS-8e - Service 19

ở HUẾ	F. IMBERT, Pharmacie Centrale de l'Indochine
ở	Pharmacie TÔN NỮ VIỆT KHÁM Rue Paul Bert
ở TOURANE	Grande Pharmacie Centrale NGUYỄN TẠO, Rue Jules Ferry
ở	Pharmacie PHẠM DOÃN DIỀM
ở NHA TRANG	Pharmacie TẠ-NGỌC-LIÊN, Route Coloniale, N° 1
ở VINH	Pharmacie HOÀNG MỸ TUẤN

AU BON PASTEUR!!

AU BON PASTEUR là thứ laine tốt nhất, dù tuyết giời có thay đổi, Hàn-thử-biểu xuống đến zéro degré, mà bận đồ laine AN-THÀNH thời cũng không sợ gì rét cả, vì AN-THÀNH làm áo pull'over toàn bằng thứ laine Au Bon Pasteur.

THẬT LÀ:

Khắp Đông-Dương chợ cùng quê,
Là lần thứ nhất trong nghề dệt ta.
AN-THÀNH kiểu mới chế ra.

Doctorat 3$00
Doctorat croisé 3$50

Victora 3$00
Victora croisé 3$50

Doctorat :	3$00	Doctorat croisé :	3$50
Richelieu :	3$00	Richelieu croisé :	3$50
Victora :	3$00	Victora croisé :	3$50

Áo pull'over laine Phụ-Nữ tân thời kiểu Idéal : 4$.

Trên đây toàn là giá bán áo không tay, nếu làm có tay giải thời thêm mỗi cái 1$50 ; áo cao-xu đen croisé đi mưa : 6$50. Trench-coat : 7$50. Áo chemisette Soliar croisée : 1$50 Áo chemisette Laville croisée 1$20.

Có đủ các kiểu lụa, lãnh, the, xuyến, nhiễu, faux-tussor và changtum vân vân...

Các nhà buôn có giá đặc biệt.
Mới có catalogue 1938

Giúp nạn dân bị lụt ở Bắc-kỳ
(Tiếp theo)

Của anh chị em Việt-kiều ở Xiêm

Bạn Nóng bức

M.M.		M.M.	
Cai Hải	4$00	Bà Chước	1$00
Cu Nghĩa	0.50	Nghĩa Con	0.50
Chất Em	0.50	Xạ Mộc	0.65
Phòng	0.20	Chất Em	0.30
Chanh	0.20	Cu Ngộm	0.13
Bà Hồng	0.10	Bà Đạt	0.20
Tự	0.08	Cu Mực	0.30

Bạn Mây

M.M.		M.M.	
Khiêm	0.15	Lý Mèo	1.30
Kỳ	0.32	Uyên	0.32
Tư	0.15	Khươn	0.08
Vịnh	0.12	Điền	1.30
Phúc	0.07	Mỹ	0.20
Thức	0.07	Đa.	0.12
Minh	0.32	Qui	0.12
Thủy	0.50	Song	0.12
Điền	0.65	Lê	0.12
Xa	0.14	Tiến	0.42
San	0.50	Phi	1.30
Sâm	0.32	Cháu Sỹ	0.12
Chân	0.65	Yến	0.08
Thường	0.65	Nhường	0.32
Mùi	0.15	Tòng	0.16
Bốn	0.20	Lai	0.65

Bạn Mương

M.M.		M.M.	
Hoe Kát	10.00	Lạ	1.30
Tin (may)	1.30	Huy	0.50
Thị Huy	0.50	Toàn	0.30
Oanh	0.65	Thị Xuân	0.40
Chân	0.30	Thị Châu	0.30
Thị Hựu	0.20	Trẻ Ku	0.10
Em Hồng	0.50	Xuân	0.50
Kấu	0.50	Thị Kấu	0.20
Bà Đìu	0.50	Thi	0.50
Đồng	0.20	Thị Nghiêm	0.20
Tư	0.40	Liên	0.50
Thị Liên	0.20	Chất Long	0.50
Tu	0.30	Thị Tu	0.30
Nhiêu Đính	0.20	Hưởng	0.50
Thị Mười	0.12	Ku	0.10
Trẻ em Tư	0.20	Trẻ em Thược	0.10
Võ Tanh	0.10	Tăng Hăng	0.10

Bạn Nứa

M.M.		M.M.	
Cố Nhường	0.07	Cố Mùi	0.12
Cố Bằng	0.30	Lý Nhường	0.50
Trác	0.12	Tan	0.04
Lưu	0.12	Chất	0.15
Chất Toản	0.11	Quảng	0.17
Tuần	0.82	Liên	0.12
Ngói	0.05	Lịch	0.05
Hân	0.10	Chu	0.02
Đức	0.12	Bà Cầu	0.19
Chị Cầu	0.12	Sỹ	0.10
Bà Nhân	0.19	Trâm Bát	0.19
Bà Đồng	0.32	Cố Tụy	0.12
Nghiêm	0.12	Cháu Ba	0.12
Tới	0.19	Chị Lưu	0.09
Bà Nhường	0.07	Thăng	0.12
Chánh	0.32	Chung	0.12
Học Bằng	0.50		

Cộng......	122$00
Số trước đã gởi vào Hội T. U. C. T. ở Huế..	583.42
Tổng cộng....	705.42

(Còn nữa)

Anh chị em Việt-kiều ở Xiêm do ông Mai-ơn-Ba ở Thakhet gởi về cho bản báo 1 cái bưu-phiếu 122$40 trong thơ ông có nói rõ: số quyên cả thảy được 124$82 trừ tiền cước mandat tem và phí người đi gởi bạc hết 2$82 còn 122$00 thì giúp nạn dân 122$ và cước mua 15 số báo có đăng danh sách để gởi cho anh chị em xem. Vì danh sách dài quá phải đăng 2 kỳ và đăng y nguyên bản, và bản báo chỉ biết số 122$ theo mandat nhận được.

TA NÊN ĐỂ Ý

Ta nên biết rằng, bịnh đau mắt là một bịnh rất nguy hiểm cho ta, và ta cũng nên lấy hai con mắt của ta là hệ trọng, hễ ta thấy mắt đỏ sưng có nhử đau mắt gió, vân vân, thì dùng ngay thuốc đau mắt số 8 giá 0$15 1 lọ, mà đau mắt có màng có mộng, toét mắt, đau mắt hột (Trachome) thì dùng thuốc đau mắt số 9, giá 0$20 1 lọ. các bịnh đau mắt này dù nặng thế nào cứ tin dùng thuốc của HOÀNG-VĂN-ẤP 47 Ninh-Xá Bắc-Ninh (Tonkin) thế nào cũng mau khỏi, khi mua phải nhận kỹ lọ nào không có tên HOÀNG-VĂN-ẤP là không chính hiệu. THUỐC CAI NHA PHIẾN. Nếu các ngài muốn bỏ thuốc phiện mà lượng mau chóng, người lại không mệt nhọc, khi bỏ được rồi lại không sinh bệnh, thì chỉ nên dùng ngay thuốc của bản hiệu là bỏ ngay được. Thuốc này khi đã bỏ được rồi, hễ trông hay hít mà liền vào là kinh sợ nôn mửa, giá 1$00 1 ve chỉ 5 lọ, mà nặng thì 10 lọ là cùng, xin các ngài đọc bài này làm ơn tới thiện đáp hộ vì của thứ thuốc có ích cho đồng-bào, các thuốc này đã có tiếng xưa nay, thực thế đó. khi mua gửi tinh hóa giao ngân, có bán ở Lê-Nam Hưng Phan-thiết, Quảng-lợi chợ Gồm Phù-mỹ, Hai-Linh 80 Avenue Paul-Doumer Haiphong, Cần đại-lý Huế Saigon vân vân.

NHÀ THUỐC

ÔNG - TIỂN

Nº 82 84-86-88 90 et 92, rue Paul Blanchy prolongé-Phú-nhuận-SAIGON
Tél : 20.773

Chuyên môn bào chế đủ thứ thuốc trị đủ bịnh, dưới quyền chứng nhận chánh phủ Pháp và được đức Đại-Nam Hoàng Đế ân tứ cấp bằng tài năng và Ngân-Tiền nhứt hạng

Các kỳ đấu xảo trong Nam ngoài Bắc được thưởng 3 cái bội tinh vàng. 1 cái bạc, 2 cái đồng, 8 bằng ban khen hạng nhứt và 7 bằng danh dự nhứt hạng

THANH-LAO DIÊN-THỌ HOÀN

Thuốc trị ngủ lao, thất thương và giúp thêm sức mạnh cho những người khí bẩm hư nhược

LƯỢC KHẢO. — *Bịnh lao tổn phần nhiều bởi người chánh khí bất túc gọi là bịnh lao, hay thị dục thái quá gọi là bịnh tổn cũng bởi sự lo lắng làm việc nhiều quá sức, hao tổn tinh thần, khí huyết suy kém, ngủ tạng lục phủ hư nhược mà sanh ra :*

Nhờ sự kinh nghiệm của chúng tôi dùng toàn những vị thuốc thượng phẩm, tinh chế ra hoàn thuốc này chuyên trị các bịnh hư bịnh tổn, ngủ lao thất thương, và bồi bổ thận khí, dưỡng tâm huyết nhuận phế kim, kiện tì vị, thêm tinh chí, mạnh gân cốt, sự công hiệu lạ lùng thấy trước mắt, ai dùng rồi cũng được kết quả mỹ mãn.

CHUYÊN TRỊ VÀ BỒI BỔ CÁC CHỨNG BỊNH SAU ĐÂY :

1· TÌ. — Tì là bao tử, là chủ vận hóa vật thực, người tổn tì, là bởi lo lắng nhiều, tinh huyết khô kém, sự vận động tiêu hóa vật thực là nhờ tinh huyết, hễ tinh huyết khô kém thì tì vị hư nhược, vật thực chậm tiêu làm bón rất, no hơi, sình ruột, ngăn hàn nơi ngực, ăn ngủ không biết ngon, nhức mỏi cả lắc léo, nặng nề khắp cả châu thân, dùng đến thuốc THANH LAO DIÊN THỌ HOÀN này hết sức công hiệu.

2· PHẾ. — Phế là phổi, là chủ khí, tổn phế là khí bị hao mòn, bởi lo lắng quá sức, tửu sắc quá độ, mà sanh ra lao phổi, bất ho, nếu không sớm trị sẽ thành ho lao hết sức nguy hiểm cho tánh mạng, mau dùng thuốc THANH LAO DIÊN THỌ HOÀN này rất phù hạp.

3· CAN. — Can là lá gan, là chủ huyết; người tổn can thì huyết hư sanh ra chứng tay chơn mình mẩy nhức mỏi, mỗi buổi chiều thường hay ớn lạnh, ran tức hai bên hông, nước tiểu vàng, dùng thuốc THANH LAO DIÊN THỌ HOÀN này, sự công hiệu thấy liền trước mắt.

4· THẬN. — Thận là cật, là chủ tinh, tổn thận là tinh suy kém cũng bởi lao tâm (lo rầu quá lẽ) lao lực (làm việc nhiều quá sức) hay là tiên thiên chẳng đủ (thọ bẩm khí huyết yếu của cha mẹ) cùng hậu thiên thiếu hụt (ăn uống bất thường cũng sai cách vệ sanh) hay là tửu sắc quá độ, hoặc phá lòng trinh rất sớm, hay là chơi cách thủ dâm làm cho ngọc quang lờn cũng mắc bịnh phong tình dùng thuốc công phạt thái quá, tinh khí hao tổn mà sanh ra Di-tinh, Mộng-tinh, Hoạt-tinh làm đau thắt ngang lưng, tay chơn nhức mỏi, tâm thần bất giao, thủy hỏa bất tế, ban đêm ít ngủ, hay rịn mồ hôi đầu, và thường hay đi tiểu, da mặt vàng mét lỗ tai lùng bùng, mắt đỏ hào quang, xây xẩm mày mặt, hay lẳng trí cùng trái tim nhảy không đều tự nhiên hay hồi hộp, lâu ngày thân thể gầy ốm, trông người coi yếu đuối mệt mỏi, mau dùng thuốc THANH LAO DIÊN THỌ HOÀN này sẽ thấy tráng kiện tinh khí đầy đủ và bổ khỏe vô cùng.

5. TÂM. — Tâm là chủ thần, tổn tâm là thần bị hao tổn, là tại lo lắng, làm việc mệt nhọc, bằng trí não nhiều thành yếu, huyết mạch không châu lưu điều hòa trong ngủ tạng lục phủ, làm xây xẩm mày mặt, hồi hộp trong ngực, và sanh ra nhiều chứng bịnh rất quan hệ, lúc ấy dùng ngay thuốc THANH LAO DIÊN THỌ HOÀN này rất công hiệu. Đó là ngủ lao.

6. — Còn người già yếu khí huyết suy kém, tì vị hư nhược, ăn ngủ không ngon, mệt nhọc, tay chơn nhức mỏi, hay là lúc thanh xuân lo lắng nhiều, khi già khí huyết suy, trái tim yếu, tì yếu, dùng thuốc này các bịnh đều hết, giúp thêm sức khỏe, tỏ tai sáng mắt và được sống lâu thêm tuổi.

7. — Hay người đau đầy dưa lâu ngày không mạnh, nguyên khí hư nhược tì vị yếu, ăn uống không tiêu, trong mình bần thần mệt nhọc rất khó chịu, hình vóc cùng ngày càng ốm, dùng thuốc THANH-LAO DIÊN THỌ HOÀN này các bịnh đều hết và rất mau mạnh, hoặc người đau mới mạnh, khí huyết yếu, trái tim yếu, tì suy ăn không biết mùi ngủ không thẳng giấc, trường phục thuốc THANH LAO DIÊN THỌ HOÀN này, sức lực, tinh thần trở nên tráng kiện, hay là người không bịnh mà dùng thuốc này cho thường thì bổ khỏe vô cùng, dầu làm việc sáng đêm tối ngày cũng không biết mệt.

Tóm tắt là viên thuốc THANH LAO DIÊN THỌ HOÀN này rất hoàn toàn và hết sức công hiệu, chẳng luận trai tráng, già cả, đàn bà, con gái, hay là người có thai dùng đến đều công hiệu cả.

Hộp lớn (số 87) uống 8 lần giá : 3$00
Hộp nhỏ (số 88) uống 4 lần giá : 1$60

Có bán lẻ các nhà đại-lý ÔNG-TIỂN ở các nơi

HẾT KHÍ LỰC

Chuẩn rất các thận, rất chứng hiếu hiệu, khí vô lâu dài. thì dùng thuốc : PARISIAN PILLS Giá bán 2$ mỗi mẫu

LẬU CÓ MỦ

đã lâu bình niên. Đau sưng bàng quang, sưng hòn giái, nóng giáp chảy mủ, vân vân. Thì dùng thuốc: SEXOSEPT GIBERT - 2$

TIÊM LA

Chưa rất câu tiện, hiếu hiệu, hòn đáo, đã đau, theo khi đi chơi. Dùng thuốc COMPRIMÉS de GIBERT dùng thay thuốc 606 và thuốc tiêm rất lợi. Chữa bệnh này dùng thuốc gì cũng không khỏi, dùng thuốc này thì rất hiến hiệu. Hộp năm mươi viên : 2$

Gởi hàn đảo và recommandée nếu hiệu nhận được tiền, chèque hay mảng đa. Muốn giả theo lối lãnh hóa giao ngân, hàm trong thơ hỏi mua thuốc độ mười số tiền giá thuốc.

Viết thơ mua thuốc và hỏi cách biến và lời chỉ bảo hỏi:

Phie GIBERT, 19, Rue d'Aubagne, 19, MARSEILLE

Chuẩ thuốc : các bào chế tốt.

Kính cáo

Đoàn quảng-cáo chúng tôi đã đi khắp các miềng hạ và trung xứ Lào, đã về đến Tourane. Nay mai chúng tôi sẽ đến viếng các chi-cuộc, và đại-lý ở Trung-kỳ, mong được quý ngài chiếu cố. Chúng tôi xin trân trọng cảm ơn trước.

Trong lúc chúng tôi ở Lào được các thân chủ, các nhà đại-lý và bạn quen biết tiếp đãi chúng tôi một cách niềm nở tử tế và chiếu cố tận thành công việc chúng tôi được kết quả mỹ mãn. Với tấm lòng quý hóa và tình mật thiết ấy, chúng tôi giữ mãi một mối kỷ niệm không bao giờ quên và chúng tôi xin thành thật cảm ơn.

VÕ-THƯỢNG-BÍCH

thay mặt cho nhà thuốc ÔNG-TIỂN Trung-kỳ và Ai-Lao

CÓ MỘT, KHÔNG HAI

100 người có tới 99 người bị bịnh PHONG-TÍCH. tâm khi bị bịnh mà không hiểu bịnh gì, đọc kỹ dưới này sẽ rõ :

Cơm no, rượu say, gặt ham tình dục hoặc ăn no đi ngủ hay đi tắm ngay, nên thọ bịnh, gọi là bịnh PHONG-TÍCH, không phải đau dạ-dầy, không phải đau bụng kinh-niên.

Khi thọ bịnh: Thấy: đầy hơi, tức cổ, ợ hơi chua, tim ngực, chán cơm không biết đói, ăn chậm tiêu, bụng có bình bịch, khi ăn uống xong rồi thì hay ợ hơi hoặc ợ chua, khi xúc bụng khó chịu, khi đau bụng khi đau lưng, đau rum trên vai, người thường đau ngực, buồn bã chân tay, bị lâu năm rất mệt nặng, ăn bụng đầy. Chỉ một cái liều :

PHÒNG-TÍCH THẦN-DƯỢC «CON CHIM»

thấy đã nhận hoặc khỏi ngay. không hề công phạt tỳ vị, đàn bà có thai cũng uống được.

Mỗi liều một hộp uống giá : 0p.30
Mỗi liều hai hộp uống giá : 0p.60

VŨ-ĐÌNH-TẦN
Ân-tứ Kim-tiền 1936
178 bis Lachtray - HAIPHONG

Đại-lý các tỉnh Trung-kỳ :

HUẾ : Vĩnh-Tường, 48, phố Gia-Long ;
TOURANE : Nguyễn-hữu-Vinh và Quảng-Cự ;
NHATRANG : Kim-Anh, Librairie ;
PHANTHIẾT : Lê Nam-Hưng, Commerçant ;
QUINHON : Đông-Lập, Avenue Khải-Định ;
QUANGNGAI : Chế-Hoàng & Đông-Vị ;
SOCTRANG : Ng.-văn-Mạnh, Maire à Soctrang ;
VINH : Hà-thị-Lan Maison Bình-Hưng ;
VIENTIANE : Mme Phan-thị-Lộc, rue Beguin ;
THAKHEK : Đào-Tiến Maison Nhật-Nhật-Tân ;
LUANGPRABANG : Trần-văn-Chữ, Entrepreneur

Các tỉnh khắp Trung-Nam-Bắc có đại-lý.

Máy hát VICTROLA
Máy hát COLUMBIA
Máy hát DOUGLUS

là 3 hiệu máy tốt nhà
Xin hỏi Catalogue nơi bản hiệu

ĐẠI - LÝ :
LÊ-VĂN-TÀI
82 -:- *rue Georges Guynemer* -:- 82
SAIGON

Thi - Văn với Thời-Đại
0$08

Nhân dân nôn nao về bệnh

DỊCH - TẢ

đương hoành hành khắp nơi !...

Và sau khi bị lụt lội, các ngài nên dùng nước :

TẨY UẾ

mà tẩy trong nhà, ngoài sân, khắp các nơi...

Các ngài không nên do dự gì, hãy viết thơ hỏi thử nước tẩy uế bán tại hiệu :

Poinsard & Veyret

HANOI hay HAIPHONG

CHẮC CÁC NGÀI SẼ ĐƯỢC VỪA LÒNG

NƯỚC TẨY UẾ :

«CRÉSYL HYGIENIC»
Giá bán ...... 0$88 *một lít*

«CRÉSYL JEYES»
Giá bán ...... 0$90 *một lít*

NHÂN-TẠO-HUYẾT

BỔ-HUYẾT-SÁT-TRÙNG

Bổ-dưỡng thân-thể — Lọc sạch máu bẩn — Làm cho khí-huyết sung-túc — Công-dụng đặc-biệt là sát được vi-trùng LẬU và GIANG-MAI, và các chứng sài, lở, ghẻ — Già suy yếu, trẻ ít ăn, mảnh mai — Đàn bà có mang dùng an-thai — Ở cả đàng chồng đó da, mau trẻ lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1$80 — Nửa tá 7$50

CHÚ Ý

CỐ-TINH BỔ-THẬN

THẬN-HƯ — DI-TINH

CHUYÊN-TRỊ : Di-tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh — Khi so phát : đau lưng, mỏi vai, mắt hoa, tai ù, đầu váng, cổ họng ráo, môi khô — Đêm nằm ít ngủ, hay theo thói nghĩ ngợi liên miên, chiêm-bao mộng-mị vẩn vơ.... Dù nặng nhẹ, đã dùng đến thuốc này là được khỏi hẳn.

Mỗi ve 1$00 — Nửa tá 5$60

Hai thứ thuốc này nổi tiếng khắp Đông-Pháp, ngoài những bức thơ mình-tạ đã đăng trước, nay xin dịch bản phân chất, đoạn quan năm ANTONINI ban khen thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT sau khi ngài đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE — HANOI như sau :

«.... Thuốc này lấy toàn tinh chất của mười một thứ cây quí, trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương-pháp bào-chế Thái-tây, hợp dụng cho người Annam có thể bồi khí huyết, tăng sức khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouges du sang) tươi tốt trong sạch và sát trừ được vi-trùng lậu, giang-mai ».

Trích dịch đoạn ngài chứng nhận thuốc CỐ-TINH BỔ-THẬN :

«.... Thuốc này không có chất độc, tinh chế toàn nguyên liệu rất quí như SÂM một ong v. v... trị chứng đau thận di-tinh ».

NGŨ-TINH DƯỢC-PHÒNG
Nº 114 — Hàng-Bông — HANOI

BỘ BA !...

MUỐN : TỐT, LỢI, RẺ

XIN ĐỂ Ý MÀ DÙNG :

1) DẦU XĂNG (ESSENCE)	S	SHELLCOOL
2) DẦU NHỚT (HUILE)	H	SHELL A CYL
3) MỠ (GRAISSE)	E	HUILE SHELL
	L	GRAISSE SHELL
Có dùng mới biết ;	L	*Biết chắc dùng mãi.*

Đâu đâu cũng sẵn có

SHELL

Hỏi các bà biết nuôi con trẻ !
Muốn cho con trẻ được quanh năm mạnh khỏe ăn chơi,
Nên cho nó uống :

CAM - TÍCH - TÁN ĐẠI - QUANG

Phàm những con trẻ gầy còm ốm nhom, nước da xanh vàng, hay khóc, bụng lớn, nổi gân xanh, có đau có sán, tiêu ra bọt, ăn nhiều mà không biết no, hoặc biếng ăn biếng chơi, ấy đều là chứng bịnh cam-tích, uống đến thuốc này sẽ trừ tiệt hết các chứng bịnh cam mà đứa trẻ lại còn trở nên vui chơi mạnh khỏe, hay ăn chóng lớn nữa. Mỗi gói giá là 0$10 — 12 gói giá 1$00.

Tổng cuộc CHOLON, 27 Bd. Tổng đốc-Phương
Phân cuộc HANOI, 29, Phố Hàng-Ngang

ĐẠI QUANG DƯỢC PHÒNG

Khắp các nơi trong xứ Đông-Pháp đều có đại-lý.

Tiểu-thuyết Sư Đầu Quái Hiệp đã ra số 8, xin đón coi.

Imprimerie TIẾNG-DÂN — HUẾ

Le Gérant HUỲNH - THÚC - KHÁNG